

A tűzmadár

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény ember s a szegény embernek három fia. Ennek a szegény embernek csak egy kicsi kertje volt, de ebben a kicsi kertben olyan gyönyörű szép rózsák termettek, hogy aki látta, megcsudálta. Volt abban a kertben egyéb virág is, olyan, amelyiknek az illatja hét mérföldre terjedt, olyan is, hogy ha valaki hozzányúlt, megcsendült s csengett, mint az aranycsengő. De nem sok öröme volt a szegény embernek ebben a sok szép, csodálatos virágban, mert éjnek idején berepült egy tűzmadár, akinek a tolla s a szárnya olyan volt, mintha lánggal égett volna, s mire észrevette magát a szegény ember, mire észrevették a fiai, egytől egyig lecsipkedte a virágokat, s vitte, a jó isten tudja, merre. Megpróbálták mindent, hogy valami módon megőrizték a virágokat. Próbálta a szegény ember, de vagy elaludott, vagy ha el nem aludott, a tűzmadár lánggal égő tolla egy percre, kettőre elvette a szeme világát. Sem meg nem lőhette, sem meg nem foghatta a madarat. Ugyanígy járt a szegény embernek a két idősebb fia is. Akkor aztán Laci próbált szerencsét, a legkisebb fiú. Egy hétig a szemét le sem hunyta, de a tűzmadár nem jött el. Hanem a hetedik éjen egyszerre csak beröppent, s éppen arra a rózsabokorra szállott le, amelyik mellé Laci húzódott volt. Egyik kezével befogta a szemét, a másikkal a madár után kapott, de éppen csak egy toll maradt a kezében: a tűzmadár elrepült. Hát hiába, nem tudják megőrizni a rózsákat. Azt határozzák a legények, hogy elmennek heted hét ország ellen, s addig meg sem nyugszanak, amíg valahol a tűzmadarat meg nem találják. Mennek, mendegélnek, s hetedik nap rengeteg erdőbe érnek, rengeteg erdőben egy virágos kertre találnak, ahol éppen olyan szép rózsák voltak, mint az ő kertjükben. A két idősebb legény nem állhatta meg, hogy be ne menjen a kertbe. Hiába beszélt Laci, bementek, s egyik bokorról rózsát szakasztottak. Hát uramteremtőm, abban a pillanatban megnyílik a föld, s kiugrik egy hétrőfös szakállú ember, megragadja a két legényt, szót sem szól, s viszi le magával az alsó világba. Laci egyedül maradt. Nem tudta, mit csináljon, merre menjen a bátyjai után. Gondolta, majd csak valahogy elékerülnek, vagy így, vagy úgy. Ment tovább nagy búsán, s amint megy, mendegél, meglát egy rettentő magas sziklát, s annak a sziklának a hasadékában egy kardot. Odamegy, kihúzza a kardot, s íme, abban a pillanatban a kard után kiugrik egy hétfejű sárkány. No, Lacinak sem kellett több. Neki a sárkánynak, s addig vagdalkozik jobbra-balra, előre-hátra, míg a sárkánynak mind a hét fejét le nem vágta. A sárkánynak úgy ömlött a vére, mint a patak. Laci fogta magát, megmosakodott a sárkány vérében, s olyan erős lett, mint egy óriás. Akkor elindult be a szikla hasadékán, de még kettőt sem lépett, jön szörnyű morgással szembe az ezüstmedve. Megnézik egymást, összekapnak; ropogott a csontja mind a kettőnek,

de Laci erősebb volt, s úgy vágta földhöz a medvét, hogy megnyekent belé. Azt mondta a medve:

- Látom, hogy erősebb vagy, te legény, hagyd meg az életemet, bizony nem bánod meg. Kívánj akármit, minden kívánságodat teljesítem.

- Nem kívánok én egyebet - mondotta Laci -, csak vígy el a tűzmadárhoz.

- Ülj fel a hátamra, viszlek.

Felül Laci a medve hátára, azzal megiramodik az a rettentő nagy állat, vágatott a szélnél sebesebben, még a gondolatnál is sebesebben, egyszerre csak megállott egy kacsalábon forgó gyémántpalota előtt, s mondotta Lacinak:

- Eredj, menj fel ebbe a várba, ott van a tűzmadár üvegkalickában. Most alszik a várban mindenki, a király is, a katonái is, de úgy nyúlj bele a kalickába, hogy a kezed hozzá ne érjen, mert ha megcsendül, fölédrednek az emberek, s nagy bajba kerülhetsz.

Fölmegy Laci a palotába, meg is találja az üvegkalickát. Nyitva volt az ajtaja. Bedugja a kezét, de egy kicsit mégis hozzáért, s akkorát csendült a kalicka, hogy egyszeriben talpon termett az udvarban minden ember. Összeszaladnak az emberek, megfogják Lacit, viszik a király elé, s jelentik, hogy mit akart ez a legény.

- No - mondja a király -, most karóba húzathatnám a fejedet, de nem teszem, hanem még a tűzmadarat is neked adom, ha elhozod a vaskirály aranysörényű paripáját.

Kimegy Laci, felül az ezüstmedvére, s mondja neki, hogy mit akar a tűzmadár gazdája.

- Jól van - mondja a medve -, könnyen elhozhatod, ha megfogadod az én szavamat. Annak a paripának mindig hátán az aranynyereg. Azt mondom hát, hogy a nyereghez hozzá ne nyúlj, mert ha úgy alusznak, mint a fekete föld, akkor is fölédrednek, olyan nagyot csendül az a nyereg.

Még el sem mondta jóformán ezt az ezüstmedve, már ott is voltak a vaskirály ajtaja előtt. A legények aludtak mind. Bemegy Laci az istállóba, eloldja a paripát a jászoltól, de amint vezette ki, hogy, hogy nem, hozzáért a nyereghez, s attól akkorát csendült, hogy egyszeriben fölédredtek a kocsisok, tolvajt kiáltottak, megfogták Lacit, vitték a király elé. Azt mondta a király:

- No, te betyár, karóba húzathatnám a fejedet, de nem teszem, hanem azt parancsolom, hogy indulj mindjárt Tündérországba, hozd el onnét a tündérkirály leányát, aki a palotának éppen az ötvenedik szobájában lakik.

Felül Laci az ezüstmedve hátára, elvágatnak Tündérországba, ottan felmegy a tündérkirály palotájába. Keresztülmegy negyvenkilenc szobán, egy lelket sem talált. Bemegy az ötvenedik

szobába, s hát ottan ül aranylócán a tündér-királykisasszony, s amint meglátta Lacit, mindjárt felszökött az aranylócáról, s azt mondotta - úgy hallottam, mint ma:

- Te az enyém, én a tiéd, ásó, kapa s a nagyharang válasszon el minket!

Hiszen örült is, búsult is ennek Laci. Egy szóval sem merte mondani, hogy nem magának viszi a tündér-királykisasszonyt. Látta a medve Laci nagy szomorúságát, s mikor a vaskirály palotájához értek, azt mondta neki:

- Csak hagyjuk kint a királykisasszonyt, a többit bízd rám.

Abban a pillanatban az ezüstmedve megrázkódott, s szakasztott olyan tündérleány lett belőle, mint a tündér-királykisasszony. Fölment a palotába, Laci meg az aransörényű paripán elvitte a tündér-királykisasszonyt. De még oda sem ért ahhoz a várhoz, ahol a tűzmadár volt, már ott volt az ezüstmedve. Ott a vaskirály szeme láttára visszaváltozott medvének, s elnyargalt, mint a sebes szél.

Örült Laci, hogy visszakerült az ezüstmedve, de most meg az aransörényű paripát sajnálta a királytól. Szerette volna, ha a paripa is megmarad, s a tűzmadarat is megkapja. Az ezüstmedve eltalálta a gondolatját. Megrázkódott, s éppen olyan aransörényű paripa lett, mint a másik. Az igazi paripa kint maradt a királykisasszonnyal, Laci meg fölvezette az ezüstmedvéből lett paripát a királyhoz.

Hej, örült a király! Egyszeriben odaadta a tűzmadarat kalickástul, mindenestül. De az ezüstmedvéből lett paripa csak azt várta, hogy Laci jó messzire nyargaljon a tűzmadárral. Visszaváltozott medvének, s ott hagyta a királyt. Éppen abban az erdőben érte utol Lacit, ahol a bátyjait a hétrőfös szakállú ember levitte az alsó világba.

- Van-e még a szívednek valami kívánsága? - kérdezte a medve.

- Nincs egyéb, édes medvém, csak az az egy: szabadítsd meg a bátyáimat.

Ahogy ezt mondta, az ezüstmedve nagyot dobbantott a lábával, megnyílt a föld, s hopp, eltűnt. De még egy óra sem telt belé, kiugrott a föld alól: ott ült a hátán a két legény.

Most már szépen hazamehettek. Velük ment az ezüstmedve is. Többet el sem eresztették, mint az édestestvérüket, úgy tartották. A tűzmadár többet nem pusztíthatta el a rózsákat, s a drága szép virágokkal tenger kincset szereztek. Olyan gyémántpalotát épített Laci, hogy abban jó szívvel ellakhatott a tündérkirály leánya.

Még ma is élnek, ha meg nem haltak.